

Szacowanie potrzeb wodnych

Brzoskwinia

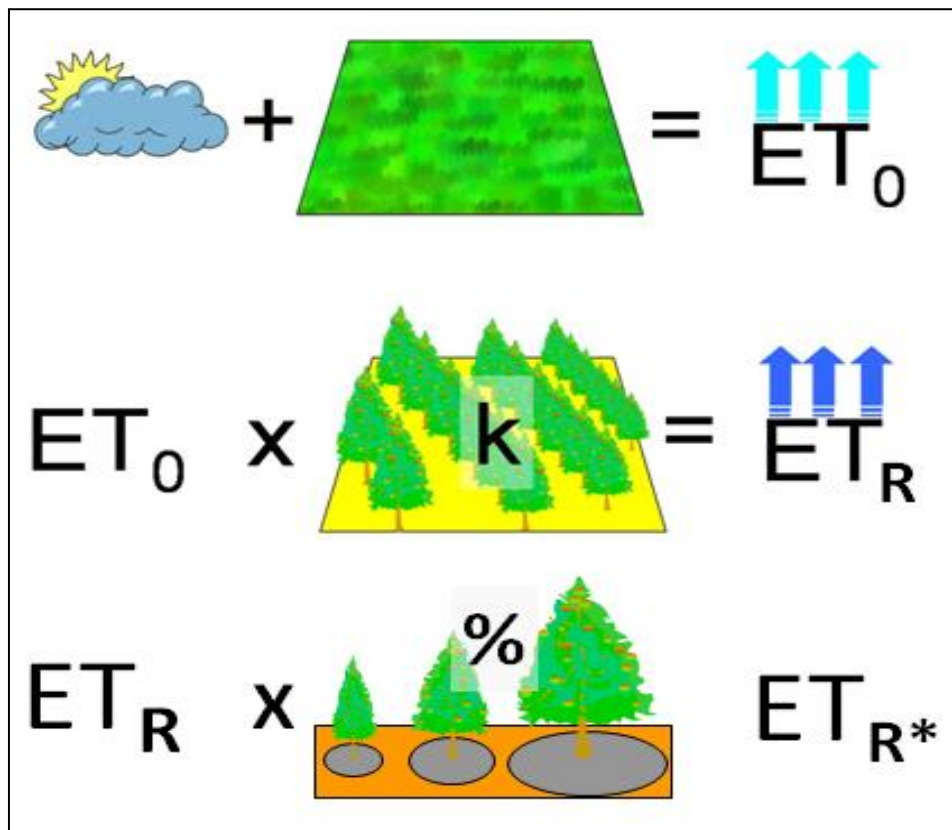
Potrzeby wodne roślin zależne są od przebiegu warunków pogody, specyficznych cech gatunkowych oraz wielkości roślin. Przebieg pogody wpływa na wysokość parowania z powierzchni gleby (ewaporacja) oraz roślin (transpiracja). Suma parowania nazywana jest ewapotranspiracją. Rzeczywistą wartość ewapotranspiracji określonego gatunku roślin szacuje się poprzez wyznaczenie tzw. ewapotranspiracji wskaźnikowej (ET_0), która określa zdolność atmosfery do wywołania parowania wody z powierzchni pokrytej roślinami przy optymalnej wilgotności gleby. Ewapotranspiracja określonego gatunku roślin (ET_R) określana jest za pomocą tzw. współczynników roślinnych (k). Wartość współczynnika jest charakterystyczna dla gatunku i zmienia się w poszczególnych fazach rozwojowych roślin. Wysokość potrzeb wodnych zależna jest także od wielkości roślin, co uwzględnia współczynnik poprawkowy ($wp\%$).

Wyznaczanie potrzeb wodnych należy podzielić na 3 etapy:

I – Szacowanie ewapotranspiracji wskaźnikowej ET_0

II – Szacowanie ewapotranspiracji określonego gatunku roślin ET_R

III – Szacowanie ewapotranspiracji określonego nasadzenia ET_{R^*}

Ad I. Szacowanie ewapotranspiracji wskaźnikowej ETo

$$E_{To} = \alpha T$$

α – współczynnik wyznaczony empirycznie

T – średnia temperatura dnia $T = \frac{T_{min} + T_{max}}{2}$

T_{min} – temperatura minimalna, T_{max} – temperatura maksymalna

Tabela 1. Wartości współczynnika α w poszczególnych miesiącach okresu wegetacji

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
0,28	0,21	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15

Ad II. Szacowanie ewapotranspiracji ET_{R-brzoskwini}

$$ET_{R-brzoskwini} = k \cdot E_{To}$$

Tabela: Wartości współczynnika k dla brzoskwini.

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
0,45	0,75	1,1	1,15	1,15	1,0	0,8

Ad III. Szacowanie ET_{R-brzoskwini} z uwzględnieniem wielkości drzew – ET_{R-brzoskwini*}

$$ET_{R-brzoskwini*} = wp_{\%} \cdot ET_{R-brzoskwini}$$

wp_% -współczynnik uwzględniający wielkość drzew
wartość współczynnika odczytujemy z wykresu

Przykład wyznaczenia wp_%:

Rozstawa drzew - 5 m x 4,0 m

Wymiar pionowego rzutu korony drzew – 2,5 m x 4,0 m

Powierzchnia rzutu korony – 2,5 m x 4,0 m = 10,0 m²

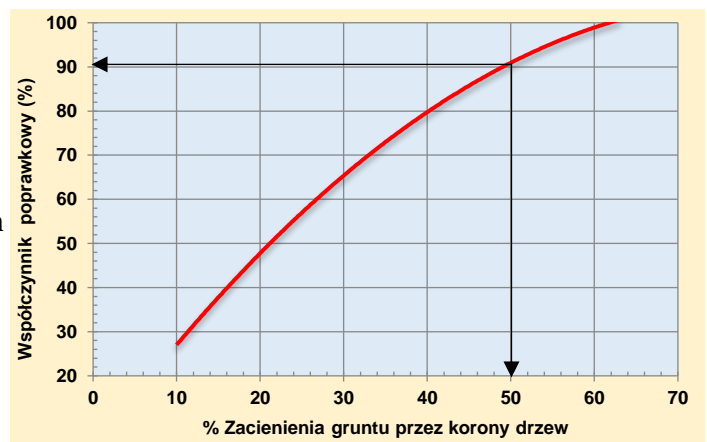
Powierzchnia sadu przypadająca na jedno drzewo
5 m x 4,0 m = 20,0 m²

% zacienienia gruntu przez korony drzew

$(10,0 \text{ m}^2 / 20,0 \text{ m}^2) \cdot 100\% = 50,0\%$

Wartość współczyn. odczytujemy z wykresu (90%).

Ewapotranspiracja tego nasadzenia = 90% ET_{R-brzoskwini}

Przykład obliczania ET_{R-brzoskwini*}

Dane:

Data 15 VII

Sad - Brzoskwinia; rozstawa drzew - 4 m x 2,0 m, pow. rzutu korony – 2,5 m x 2,0 m = 5,0 m²

Temperatura: T_{min} = 15, T_{max} = 29, T_{średnia} = $(15+29)/2 = 22$

E_{To} = 0,18 * 22 = 3,96 mm

ET_{R-brzoskwini} = 1,15 * 3,96 mm = 4,55 mm

Ewapotranspiracja sadu po uwzględnieniu wielkości drzew

ET_{R-brzoskwini*} = 90% 4,55 mm = 0,9 * 4,55 mm = 4,1 mm